

Johann Masse

**Memoriam Matronæ Exacta Jam Ætate Venerabilis Prænobilissimæ Et Eximiarum
Virtutum Ornamento Coruscæ Dominæ Elisabetæ Margaretæ Hassertz ...
Postquam, Qvod Mortale Erat, Deposuerat, Die X. Septembris Anno MDCCXLVIII.
In Domino Qviescentis Cum Ossa Ejus Insigni Funeris Pompa, Comitantibus
Bonis, Magoa Vulgi Frequentia. In Monumento Suo Conderentur Posteris
Commendaturus De Sabbatismo Piis Futuro Qvædam Disserit Johannes Masse,
Rector Scholæ Tanglimensis, Regiæ Societatis Teutonicæ, Qvæ In Alma
Gryphica Floret, Membrum**

Gryphiswaldiæ: Typis Hieron. Johannis Struckii, [1748]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1733926216>

Druck Freier Zugang

1770

Jz II
4690. -40

Landesbibliothek
Mecklenburg-Vorpommern
Günther Uecker

http://purl.uni-rostock.de/rostdok/ppn1733926216/phys_0001

Handwritten text, possibly a library stamp or signature, including a crest and the number 100.

J 2 II

4690

-40

MEMORIAM

MATRONÆ EXACTA JAM ÆTATE VENERABILIS
PRÆNOBILISSIMÆ ET EXIMIARUM VIRTUTUM
ORNAMENTO CORUSCÆ

DOMINÆ

ELISABETÆ MARGARETÆ
HASSERTZ,

VIRI

DUM VIVERET

PRÆNOBILISSIMI ATQVE DOCTISSIMI

JOH. CASPARIS ZUR-EICKEN

CONSILIARII REGII AULICI ET DOCTORIS MEDICINÆ

VIDUÆ RELICTÆ

PLACIDÆ,

POSTQUAM, QVOD MORTALE ERAT, DEPOSUERAT,

DIE X. SEPTEMBRIS ANNO MDCCXLVIII.

IN DOMINO QVIESCENTIS

CUM

OSSA EJUS

INSIGNI FUNERIS POMPA, COMITANTIBUS BONIS,
MAGNA VULGI FREQUENTIA.

IN MONUMENTO SUO CONDERENTUR

POSTERIS COMMENDATURUS

DE

SABBATISMO PIIS FUTURO

QVÆDAM DISSERIT

JOHANNES MASSE,

RECTOR SCHOLÆ TANGLIMENSIS,
REGIÆ SOCIETATIS TEUTONICÆ, QVÆ IN ALMA GRYPHICA
FLORET, MEMBRUM.

GRYPHISWALDIÆ,

TYPIS HIERON. JOHANNIS STRUCKII.

Et si vitam tranquillam & quietam, remotam a procellis invidiarum, & motuum anfractu agere, tantæ felicitatis est merito existimanda, ut nihil dulcius, nihil gratius, nihil felicius esse possit: non tamen cuivis contingit hanc adire Corinthum, seu optata frui pace; eorum vero, qui usque ad extremum spatium tranquillum atque otiosum spiritum duxerunt, deprehenduntur pauci. Alium enim insatiabilis tenet avaritia; alium in supervacuis laboribus operosa sedulitas; alius vino madet; alius inertia torpet; alium defatigat ex alienis judiciis suspensa semper ambitio; alium mercandi præceps cupiditas circa omnes terras, & omnia maria spe lucri ducit. Quosdam torquet cupido militiæ, nunquam non, aut alienis periculis intentos, aut suorum anxios; multos affectatio alienæ fortunæ, aut suæ odium angit. Urgentia etiam alia circumstant vitia undique; quæ nec resurgere, aut in perspicentiam veri attollere oculos sinunt, sed mersos, & in cupiditatibus infixos premunt. Nunquam illis ad se recurrere licet, si quando aliqua quies contigit; sed velut in profundo mari, a quo post ventum quoque voluntatio est, fluctuantur, nec unquam illis a cupiditatibus suis otium instat. Eheu! quam procul, qui, quantum dulcedinis insit quieti, prorsus ignorant, a pace absunt. Hos vero passis quasi manibus in veram a deviis viam reducere annituntur, qui a quiete, quam quæsisse visi sunt, voce barbara cognominati fuerunt *Quietistæ*. Horum dux & auctor Seculo decimo septimo fuit MICHAEL MOLINOS, Hispanus ille famigeratissimus, qui & nova cultus divini specie, & vitæ integritate multa hominum millia in stuporem & admirationem sui rapuit. Romæ scripsit ad familiares manuductionem spiritualem, quæ ad pacem internam ducit, qui libellus latino pariter ac germanico sermone divulgatus est. Nec tamen ut araneus ex se ipso hanc finxisse quietem existimatur Molinos, sed facem ei prætulit in ecclesia Orientali GREGORIUS PALAMAS, Archiepiscopus Thessalonicensis, qui floruit Seculo XIV. quo tempore Monachi, vel alii Deum ex regula colentes, appellati fuerunt græco nomine *Hesychastæ*, seu quiescentes, per jocum vel ludibrium potius dicebantur *Omphalopsychi*, item Umbilicani, quia ad umbilicum si forte per quietem & somnum caput inclinassent, luce divina inde colustrari

Iustrari disseminaverunt, in precibus desudantes tanta quiete gloriabantur, ut eadem, si credere fas est, qua Christi discipuli in monte olim, luce illuminarentur. Quid, quod eo temeritatis processerunt, ut hac luce ornati Sacrosanctam Trinitatem oculis corporis discernere posse & propterea dulcissima quiete frui nullatenus asserere nullatenus dubitaverint. Hi vero ex cœtu illo, tanquam ex equo Trojano, prodierunt, quem congregavit SIMEON Junior, cognomento Theologus, Senior & Abbas Constantinopolitanus Seculo XI. insignis. Hic multa de illuminatione & tranquillitate animi differendo tandem hæreseos accusatus in vinculis detinebatur. Adeo nubem pro Junone, ut dici solet, amplexi sunt, qui externo pietatis fucatæ habitu induti, non pacem sed bellum, non quietem, sed turbas, non otium, sed motus excitaverunt. Hodiernis temporibus reviviscit celebris Hispanus, ALPHONSUS ANTONIUS SARASA, cujus liber de arte semper gaudendi, Latine & Germanice redditus genere dicendi calamistrato legentium animos fere omnes ita demulsit, ut non quod pueri in fata, in hoc libro deprehendisse putent. Non quidem affirmare ausim, quod idem cum reliquis cornu inflasse videatur hic auctor: argumenta tamen ejus, quibus lectores ad veram animi quietem movere & somnum quasi levi inire susurro allaborat, licet non sint ficulnea, quæ a providentia divina sunt & tranquillæ conscientiæ fructibus desumpta, haud parum tamen ab iis, quæ SENECA & alii de hac re præceperunt, differre negari minime potest.

Absit vero, ut laudibus horum scriptorum quicquam detraxisse videar. Largiar enim & ambabus concedam manibus, fructu prorsus non caruisse, quæ tradiderint. Sit itaque ejusmodi pax; sit ejusmodi lætitia ex quiete resultans; sit ejusmodi manu ductio ad pacem animi obtinendam; sit ejusmodi ars semper gaudendi, si ars dicenda est operatio, seu actus gratiæ Spiritus Sancti; non tamen est pax secunda, candida & perpetua; non est quies optima, dulcissima & perfectissima. Hæc, hæc est supra vires nostras; hæc superne donatur; hæc non est omnium hominum, sed eorum tantum, qui Deo adhærent; hæc perdurat nec interpellabitur unquam; hæc in ipso Deo terminatur; hæc sui simile non habet; hæc denique est, quam Spiritus Sanctus docet in epistola ad Hebræos cap. IV. v. 9. ἡρα ἀπολείμεται σαββατισμὸς τῶν λαῶν

λαῶ τῷ Θεῷ. O! quies optima! o! quies perfectissima! Digna sane sunt hæc verba, quibus indagatiōi paululum inhæreamus. Apostoli finis est, admonere nos ad finem, addita ratione, ne eadem nos, quæ Israelitas, maneat pœna. Quemadmodum itaque olim Abrahami posterī, fide destituti, terram promissam non occupaverunt; ita quoque & hodie ii, qui fidem verbo Dei habituri non sunt, quiete optima, qua Deus fruitur, privabuntur. Quam quietem ut clariorem nobis reddat Apostolus, & quasi vivis coloribus depingat, manu nos ducit ad stupendum creationis opus, a quo die septimo quiescere placuit summo rerum omnium arbitro. Qualis vero sit hæc quies exprimit vox σαββατισμός, ex fonte hebraico derivata. Græca quidem lingua habet κατάπαυσιν, refectiōem a labore; sed σαββατισμός, Hebraicæ originis omnem hujus felicitatis ex hac quiete redundantis ambitum comprehendere potuit; hæc sola vox apta erat exprimendis affectiōibus & perfectiōibus quietis, quibus animæ Deo debitæ revera delectabuntur. Et quid quæso mentes nostras elevare magis potest, quam si ejusdem, qua Deus ipse fruitur, quietis reddamur participes? Quid magis in admirationem rapere nos potest, quam summa beatitudo, qua perfuēmur, cum ad eandem, qua Deus gavisus est, absoluto opere creationis, quietem nos pervenire certum sit. O! quietem optatam, qua nos, qui pulvis & umbra sumus, refocillabimur.

Quid vero est Dei quies, seu quomodo eam nobis concipimus? Hæc Dei nostri quies dicitur, quod Deus, quæ summa ipsius est sapientia atque libertas, ab omnibus, quæ intra sex dierum spatium, solius verbi jussu, produxit, operibus quieverit, atque infinitis, quas in se ipso ante conditum mundum habuit, divitiis, usus sit, iisdemque delectatus. Hæc est illa quies, qua omnia secula seculorum, nullis limitibus circumscripta, summa cum voluptate transegit; quies, quam, in se solo cum contentus sit, perpetuam servavit. Quies perfectissima, quæ in Deo, priusquam ullum opus ex sinu Deitatis prodiit, locum habuit. Deus ipse namque fons est suæ beatitudinis, contemplator suæ ipsius pulchritudinis; & suæ ipsius gloriæ repræsentatio; quies, cui neque addi neque detrahi quicquam potest. Vel unica guttula vastissimo mari addit, quod ante non habuit: Cultus vero adorationis omnium angelorum & sanctorum hominum,

nec

nec non obedientia omnium rerum conditarum, majestatem Dei in se ipso quiescentis ac felicitatem augere nequaquam potest; nec, si fieri posset, ex malorum spirituum ac hominum resistantia atque insultibus ullam ejus quies patitur jacturam. Si enim Apostolus, & quem secutus est, MOSES dixit: Deus quievit, idem est, ac si uterque affirmare voluissent, Deum ex contemplatione essentiae suae perfectissimae omniumque bonorum summam cepisse voluptatem. Quae quidem voluptas nostro se sistit animo clarius, si ad ea, quae intellectui & voluntati Dei insunt perfectiones, attendimus. Varia enim sunt nomina, quibus consummatissimus Dei intellectus nobis proponitur. Si respiciamus praesentia, dicitur visio; si praeterita, admonitio; si futura, providentia; respectu rerum omnium, omniscientia; respectu gubernationis, prudentia. Quemadmodum igitur in intellectu divino immensa datur cognitionis abyssus: ita non minus stupenda sapientiae profunditas deprehenditur; quae sapientia, si ad nostri ingenii modulum metiri velimus, plus infert, & latius se extendit, quam omniscientia. Haec contemplatur rerum omnium naturam; illa vero unumquodque considerat, non quid est, sed quid esse debet, regit, tendit & ordinat omnia & singula ad scopum sibi praefixum. Omniscientia Dei est quasi speculum, omnes res, earundemque connexiones sibi repraesentans; omnisapientia est quasi amussis, ad quam omnia examinantur & dijudicantur. Quanta quae-so beatitudo! quanta voluptas ex hac rerum omnium cognitione perfectissima percipitur in intellectu divino. Quodsi igitur tantum quietis testimonium unica Dei affectio potest afferre, quid quae-so ex omni omnium perfectionum ambitu est petendum? Quas quidem ordine enumerare vires nostras superat; non possum tamen non quasdam depromere, ut eo clarius innotescat, quantam voluptatis & quietis, quae in Dei voluntate deprehenditur, meditationem nobis suppeditent. Amor vero, quo semet ipsum, & omnia quae produxit, fovet ac complectitur, omnium primo sese manifestat; amor hic conjunctam secum habet sanctitatem, qua Dei nostri quasi ornamentum est, sicut misericordia ipsius divitiae. Sanctitas haec testatur de perfectione reliquorum attributorum, quae in Deo sunt. Sapientia enim ad fraudem potest ab hominibus detorqueri, potentia degenerare in tyrannidem; cui vero poten-

potentia & sapientia est cum sanctitate, ibi omnia sanctissimis circumscribuntur limitibus. Umbram potentiae divinae depingit nobis tonitru & procella; delineationem immutabilitatis divinae quodam modo suppeditant cautes; imaginem vero sanctitatis divinae deprehendere licet in sanctis angelis atque hominibus; & placidam haec sanctibus Deo parit quietem.

Et haec est illa quies, cujus participes redduntur omnes in Christum credentes; quanquam enim est quies Dei, ea tamen est ejus ratio, ut peccator poenitentiam agens & meritum Christi mediatoris vera fide apprehendens, eadem frui quiete, ejusdemque particeps reddi possit. Hujus quietis primitias Deus, quae ipsius est bonitas, in hac jam vita credentibus offert, non imputando ipsis peccata, imputando vero justitiam & sanctitatem mediatoris, adoptando, tranquillo conscientiam, & renovando. Haec in regno gratiae oblata nobis quies alitur & augetur, si renovati iis rebus, quae intellectum pariter & voluntatem reficere ac recreare possunt, delectantur; si ditet ipse Deus intellectum piorum sancta voluntatis suae cognitione, ut apertis quasi oculis thesaurum in evangelio reconditum perspicere possint; ut caelestis in nobis resplendescat splendor divinae sapientiae, misericordiae, justitiae, sanctitatis, veritatis, & quae sunt bona alia, quibus nos abunde ornat Pater caelestis, nos in filio suo diligens. Quis est, qui hunc quiescere, & summa voluptate capere neget? At enim vero quanta animi perturbatio est in iis, quos ira Dei, maledictio legis, accusatio conscientiae, timor poenae convictos scelerum suorum reddit; quanta affectuum pravorum vehementia in iis deprehenditur, qui superbia, invidia, libidine & avaritia torquentur; quam placide contra & tranquille se gerit pius, sua sorte contentus, & Domini manibus se submittens; nec id solum, sed gloriatur insuper spe gloriae futurae, gustatque virtutes seculi futuri. Insignis sane tranquillitas! qua in hac vita jam fruimur cum Christo per fidem uniti; verum enim vero licet haec excellens sit felicitas, & quies, illa tamen ad quam Spiritus sanctus digitum intendit, infinitis modis est praestantior; nam quies est, qua non nisi perseverantes in fide fruuntur; quae populo Dei in novo Testamento adhuc futura est, atque sic ab ea, quae jam in regno gratiae percipitur, multum differt; ad quam pervenis-

sent patres V. T. si fidem habuissent verbo Dei; quæ omnes, qui hujus erunt participes, ob omnibus operibus quiescentes reddet, sicut ipse Deus a suis quiescit; hanc enim in regno gratiæ quietem, ea quæ nos manet, absorbebit, ut guttulam mare. De hac vero optima ac perfectissima quiete dicendum quidem esset; cui vero tantum est flumen ingenii, tanta dicendi vis atque copia, ut non dicam exornare laudibus, sed leviter attingere seu describere eam possit quietem, qua Deus nos in æternum beabit, quos in filio suo adoptavit, præstat itaque tacere, quam imperfecte de hac quiete, quæ vires intellectus nostri superat, differere balbutientium more indicaremus pusillum de hac quiete, affirmando, nos ab omni peccatorum & calamitatum onere liberatos ineffabili frui felicitate ex cognitione, amore & lætitia cœlesti.

Hac quiete, quæ omnium optima est ac perfectissima, hac prosperitate, hac salute nostra jam in Domino placide quiescens Matrona prænobilissima, ELISABETA MARGARETA HASSERTZ, exantlatis omnibus, quas indivulso hic mundus nexu secum volvit calamitatibus, perfruitur. Nulla namque quies in rerum omnium universitate, quocunque etiam oculorum dirigimus aciem, deprehenditur. Nulla quies inest, nec inesse debet corporibus cœli, quibus ad leges motus sistere non datur usque ad consummationem seculi; nulla quies permittitur iis, qui assidue vexantur, infestantur & malis gravissimis premuntur ab hostibus; nulla denique quies per omne vitæ nostræ tempus speranda est ei, qui, quod plena sit vita, quam hic vivimus, turbarum, molestiarum, curarum, laborum atque calamitatum, didicit. Omnium vero molestiarum expertem esse, ac vitam agere quietam, non nisi in sinu Abrahami, ubi quietis divinæ reddimur participes, datur. Quantum vero ærumnarum, & quam diu pertulerit beate defuncta, priusquam optimam consecuta sit quietem, indicare paucis, & ordo rei & nominis memoria requirit. In hanc miseriarum vallem venit nostra, quæ jam obdormivit, matrona, & anno a Christo nato, MDCLXXI. Gustrovii illustri quidem terræ Megapolitanæ urbe nata, sed virtutum speciminibus omni nobilitate clarior, quæ tantæ in illa fuerunt, ut animi dotibus, fide ipsa & pietatis exercitio omnes, quas habuit, comites vicerit. Id quod gratiæ

gratiæ divinæ, nec non præceptis ac monitis eorum a quibus genita fuerat atque educata, debuerat.

Patrem venerata est Virum Prænobilissimum, Amplissimum atque Doctissimum HENRICUM HASSERTZ, J. V. Licentiatum inclutissimum, Consulem atque Syndicum civitatis Tanglinensis gravissimum ac meritissimum. Matrem vero adspexit Matronam Prænobilissimam, omnique virtutum decore fulgidissimam MARGARETAM KOBOWEN, Consilarii intimi, in aula GUSTAVI ADOLPHI, Ducis Megapolitani, excellentissimi filiam. Nisi beate Defuncta gloriam nativitatis ac stirpis a parentibus & majoribus acceptam obtinuisset, virtutibusque suis adservasset, altius repetendum esset prosapiæ decus. Jam vero supersedere hoc labore possumus, cum inter nos omnes constet, quantam in tota vita constituenda curam adhibuerint parentes; & qua circumspeditione fuerint usi, ne ullo in officio claudicaret filia ipsis per dilecta, nec a pravis cupiditatibus, mentem miserrime perturbantibus, prorsus abriperetur, sed Deo se daret. Idque non sine insigni emolumento. Manus enim Dei quievit super Nostram Deo deditam, eandem curando & protegendo adversus turbas & molimina varia seculi pravi; Spiritus Sanctus quiescebat super Nostram beate Defunctam, variis gratiæ suæ donis eam ornando, ut indies in fide, pietate, virtutibusque Deo placentibus, & sexui muliebri convenientibus cresceret. Hic pietatis candor, hic splendor virtutis latere diu non potuit, sed in admirationem & amorem allexit multos, qui justum virtutis pretium statuere noverant, probe gnari, quod ibi quies esset certissima, cui ejusmodi bonum contingeret. Vir igitur Nobilissimus, atque Amplissimus JACOBUS RUAN, Camerarius & Pharmocopola hujus urbis celeberrimus, cum hac virgine conjugium iniit Anno MDCCXII. Dissoluto vero per mortem hoc vinculo, vitam solitariam quidem, in Dei tamen providentia acquiescebat. Quo dirigente Vir Prænobilissimus atque Experientissimus CASPAR ZUR-EICKEN, Consiliarius Aulicus & Doctor Medicinæ virtutis, qua inclaruit, decore per motus, A. MDCCXXI. hanc sibi MARGARETAM matrimonio junxit. Utrumque quidem conjugium ex Dei providentia expers erat prolis, minime vero destituebatur prosperitate, quæ optimam pariebat quietem. Amore quippe & humanitate certabant uterque, & vinci & vincere

vincere amore, voluptatis erat, quæ tranquillitas animi annos XXV. durabat. Atque sic iterum marito orbata vitam in solitudine finire secum constituerat. Privignos vero ex conjugio priori tenerrimo semper amplectebatur amore; sicuti unumquemque humanitate amplectebatur, egenos vero, quibus rebus indigebant, juvabat, nec iis benefacere quiescebat. Adeo fides per charitatem operosa semper fuit; nec facile quidquam, quod ad tranquillandam conscientiam facit, intermisit. Verbo divino faciles aures præbuit & attentas; in solo Deo rebusque divinis quietem atque voluptatem quærebat, grata semper mente opes, quas benigna Dei manus largita erat, agnoscens, & tantum aberat, ut iis superbiret, ut potius, quam fragiles atque caducæ essent, plus una vice meditaretur, & ad ea, quæ in vita æterna nos manent, obtinenda excitaretur, cum adhuc prospera uteretur valetudine, multo vero magis, quum & senectus, quæ ipsa morbus est, mortem, quam non fugiebat, instare admoneret, cujus rei ipsam beate Defunctam apoplexia, quæ jam ultra anni spatium corripere eam ceperat, & vehementius circa finem vitæ vexaverat certiozem reddidit, donec tandem d. 10. Sept. A. MDCCXLVIII. placide in Domino obdormivit, postquam annos septuaginta septem compleverat.

Sic ultimum vitæ terminum, quem Moses delineavit, affecta est beate in Deo quiescens; sic satis diu, ex multorum iudicio vixit; addo, satis diu etiam sibi ipsi vixit & naturæ; Recte quidem se haberet istud diu, si sibi soli vixisset, aut sibi soli nata fuisset, nunc vero cum relictorum ex fratre & sorore nepotum salutem ipsius cura atque pietas complexa sit, non satis diu vixisse cognatis dilectissimis videtur cujus vitam adhuc desiderant. Non enim hæc tantum vita dicenda est, quæ corpore & spiritu continetur; illa, illa vita est vera, quæ viget pace & quiete optima; quam alit fruitio Dei, quam ipsa æternitas sine fine intuetur. O! quantum salutis cum ejusmodi vita est conjuncta! O! quantum otii atque quietis datur, ubi intellectus & voluntas pascitur, alitur & impletur uberrime. Nostri enim in hac vita intellectus arctissimis circumscriptus est limitibus; quantum est, quod nescimus; quantum est, quod obscure cognoscimus. Quis quæso nostrum cum certitudine in hac imperfectione cognoscere poterit, cur Deus tot angelos labi; cur in Adamo omne genus humanum seduci

seduci permiserit; cur primum mundum tantæ improbitatis
 processisse siverit, ut octo modo homines ab interitu fuerint
 servati; cur per Antichristum & Mahometem tot millia ho-
 minum a vero veritatis divinæ tramite aberrare concesserit?
 Magnus ille gentium Doctor, Paulus, profitetur nostram
 cognitionem esse imperfectam, maneam & mutilam. Parum
 quippe est, quod ex multis cognoscimus; parum ex iis, quod
 scire debebamus; parum, quod scire poteramus; parum eo-
 rum, quæ eruditiores norunt; parum eorum, quæ intelligere
 volumus; parum eorum, quæ intelligemus perfectissime, si-
 mulac sabbatum, seu quietem, qua ipse Deus nos in altera
 vita beabit, nacti fuerimus. Videmus hic modo per specu-
 lum; speculum vero nobis non ipsam rerum essentiam, sed
 imaginem repræsentat. Eadem quoque est cognitionis no-
 stræ ratio; sive enim intellectu nostro intueamur speculum
 naturæ, sive oculis fidei speculum verbi divini inspiciamus.
 Natura duce quidem adeo manifeste Deus nobis proponitur,
 ut omnes, vel negandi Deum, vel nos excusandi, latebræ
 nobis præcludantur; obscura tamen est hæc notitia, si cum
 ea, quam verbum divinum nobis subministrat, conferatur.
 Eadem nostri omnium hac in re ratio est, ac civis simplicis ac
 plebeji, quid quidem Regem se habere novit. Quam vero
 obscura hujus sit cognitio, inde apparebit, si in aula consti-
 titus, amicum Regis pro ipso Rege salutet. Majorem qui-
 dem claritatem speculo verbi divini inesse negari potest mi-
 nime: at vero, quanta ipsarum rerum, quas inde perspici-
 mus, datur obscuritas. Stella, vel primæ magnitudinis luce
 quidem sua gaudet; si tamen jubar solis cum ea compares,
 obscura nobis videtur. Ita etiam est cognitio nostra, licet
 ex verbo divino per Spiritum Sanctum hausta, si conferatur
 cum ea notitia in vita altera, ubi cognoscemus Deum, sicut
 ab ipso cogniti sumus, & faciem Dei intuentes in justitia, sa-
 turati erimus. Quodsi enim solis radii, tenebris discussis, in-
 colas terræ luce sua reficiunt; quanta quæso dulcedine re-
 creabitur intellectus noster, cognoscens & intime perspici-
 ens lumen gloriæ divinæ, magnum pietatis mysterium,
θεάνθρωπον, harmoniam justitiæ & misericordiæ Dei, abyssum
 cognitionis, quæ est in Deo, perfectionem ejus sapientiæ
 pulchritudinem veritatis; miraculum sanctitatis, magnitudi-
 nem

nem potentiae, divitias misericordiae, & alias, quas in Deo intuebimur, perfectiones.

Quanta ex hac cognitione perfectissima flamma amoris divini; quanta hunc amorem comitabitur lætitia. Insignis sane & incomparabilis est hæc quies. Et hæc ipsa est, qua Nostræ in Domino quiescentis ELISABETÆ MARGARETÆ HASSER TZ anima jam fruitur in cœlo

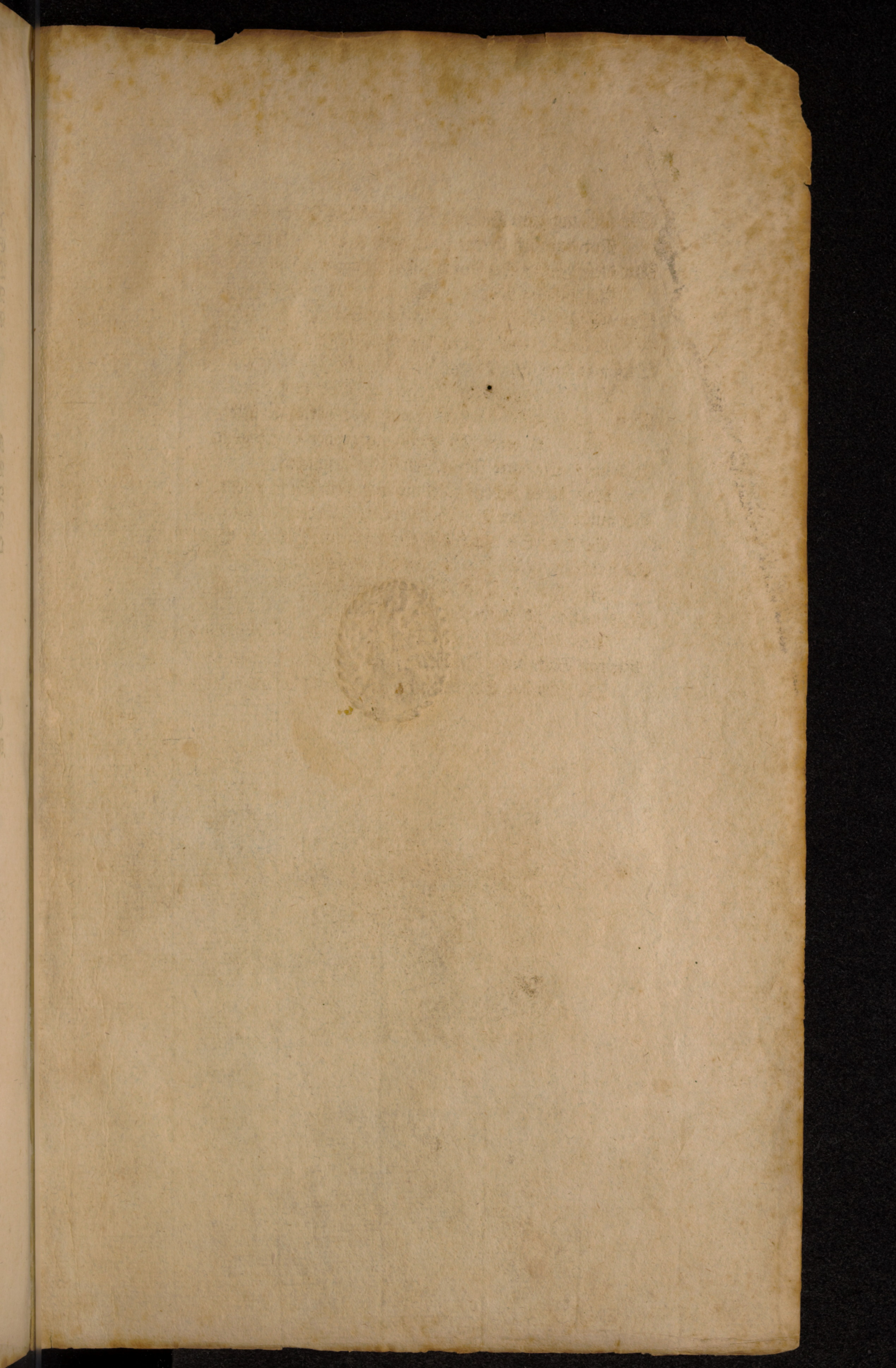
Sedes ubi fata quietas ostendunt.

Nec corpus ejus caret requie. Corpus, quod peccati expers non erat, corpus quod variis calamitatibus, & morborum insultibus, & denique morti ipsi erat subjectum, jam quiescit, procul ab omni turba, procul ab omni miseria, procul ab omni infirmitate, & quidem ita quiescit, ut ablati omnibus, quæ gloriæ cœlesti & immortalitati obstabant, angelicis qualitatibus ornatum cum anima iterum reduniatur, ut anima & corpore particeps fiat salutis sempiternæ & in hac gloria perenni acquiescat. O! quies dulcissima; O! Sabbatum Dei. O! tranquillitas perfectissima.

Vobis autem, Lugentes, hanc Beatæ nostræ quietem expendendam ulterius relinquo, ut habeatis, quod dolorem vestrum leniat, mœrorem excutiat. Licet vero querela nemini vertenda sit vitio, modum tamen ei statuere vult optima optimæ felicitatis quies, qua beata nostra gaudet. Vult amor ejusdem in vos tenerrimus. Concedite igitur Amitæ, Materteræ ac Agnetæ, quam Deus ipsi dedit, quietem.

Ego equidem non invideo, miror magis & divinam Dei gratiam, qua Beate defunctam amplexus est, prædico, quietem, quam Deus omnibus piis promisit, animæ in cœlo, & exanimi corpori in dormitorio placidam precor; memoriam potius, virtutibus hujus Matronæ dignam, perennemque omnibus, qui pietatem suspicere, amare & exercere didicerunt, commendaturus.

n sie werden Gott schauen. Dazu ward sie auf-
 kommen den 10. September um Mittag, dieses
 8ten Jahrs, nachdem der Schlagfluß einige Zeit
 den Körper entkräftet, und endlich das Ende
 s Lebens und den Anfang ihrer völligen himm-
 en Seligkeit machte.

Wir gönnen dir, theure Seele, deine Herrlichkeit,
 auf du hier gegläubet, gehoffet, und in Demuth
 bereit hast. Aber so denken Sie vielleicht
 te Leidtragende! Wir haben, wollen sie
 Uzuschaßbares Gut eingebüßet, da wir
 gen beraubet sehen, welche sich mütterlich
 Erziehung, mütterlich bey unsrer Erhal-
 terlich bey unsrer Versorgung bewiesen.
 ns insonderheit ein grosser Schatz, eine
 le. Aber nun ist sie verlohren.

nicht verlohren, bekümmerte Angehörige!
 en sich vielleicht hiebey der sonderbaren
 it, da die schönste Perle aus der Krone
 e hochselige König in Schweden Carl der
 orwürdigen Andenkens, nach vollzogener
 auf das scheu gewordene Pferd steigen
 d meynen, daß auch ihre kostbarste Perle,
 ick ihrer Familie, die ehrwürdige Frau

f 2

Hof-

